

El joc de la independència

- Els que organitzen o participen en consultes secessionistes no s'han d'enganyar sobre les seves conseqüències

JOSEBA ARREGI*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 17.09.09

“*Va banque!*”, diuen que crida el crupier no sé si quan es juga a la ruleta o a les cartes contra la banca als casinos. Però és un crit conegut per indicar que es tanca el joc, o que queda obert el joc per a qui ho vulgui. Per al que interessa en aquestes línies, interpreti's com que queda obert l'assalt a la banca, a la caixa: es pot jugar tot contra tot.

Els pares bascoparlants inculcaven abans als seus fills la conducta expressada en una frase senzilla: «*Jokua ez da jolasa*», és a dir, el joc – l'aposta– no és un joc. En una societat on les apostes als frontons i a les places públiques al voltant dels jocs populars eren una epidèmia, en una societat on els predicadors atiaven, al llarg del segle XIX, més contra el pecat de l'aposta que contra els pecats del sexe, la frase tenia ple sentit.

Avui ELS resultaria als pares bastant més difícil transmetre el valor implicat a la frase: tot s'ha convertit en un joc. L'economia s'explica des de la teoria dels jocs, la vida es posa en joc permanentment, les finances internacionals s'han convertit en un joc de casino, les vivendes de protecció oficial (almenys a Euskadi) se sortegen, les relacions sexuals són per jugar sense pensar en les conseqüències, els ajuntaments organitzen festes, saraus, *botellones*, concerts a partir de mitjanit i fins i tot aquellarres. ¡La vida és una festa, la vida és un joc!

¿Per què ha de quedar la política fora de les tendències del temps? Tot és possible, tot es pot canviar, es pot defensar una cosa i la seva contrària al mateix temps, es pot jugar a tot. I es pot jugar a ser independents, a declarar la independència. Jo votaré que la meua comunitat de veïns no pagui les taxes que ens cobra l'Ajuntament de Bilbao. Organitzaré una consulta no vinculant –és a dir, jugaré al joc que decideixo alguna cosa sabent que no tindrà conseqüències– per declarar la independència del meu barri, Abando, de la resta de Bilbao. Total: no és més que un joc. D'oca en oca i tiro perquè em toca.

I, per uns, la qüestió no té importància perquè no és res més que això, un joc; per altres, és una manifestació de civisme, perquè no hi ha hagut altercats, suposo, o perquè no han decidit declarar la guerra a ningú. Altres parlen que el joc es repetirà en altres llocs: per, jugant, decidir que no volen conviure amb mi al mateix Estat, que no volen compartir amb mi les mateixes estructures estatals, alguna unitat de dret, algun àmbit de solidaritat. El ministre del ram afirma que la qüestió no té importància perquè no té conseqüències jurídiques: el que no passa al *Butlletí Oficial de l'Estat* no existeix.

Però el joc no és mai un simple joc. El joc sempre és més que un simple joc. Els que organitzen aquests actes jocosos pretenen que es posi de manifest que a Catalunya n'hi ha molts que no volen conviure amb els espanyols, que no volen compartir les mateixes estructures estatals, que no volen compartir la llengua espanyola, que no volen compartir l'àmbit de solidaritat, que no volen compartir el mateix sistema de dret. Que no volen estar amb els espanyols, com a màxim a les englobants estructures europees. I volen que el món sàpiga que és així, que el món

vegi quants catalans hi ha que no volen ser espanyols. La resta vindrà de més a més.

I la veritat és que si algú no vol viure al costat d'un altre sota el mateix paraigua estatal, jurídic i de solidaritat, no se l'hi pot obligar. L'única cosa que es pot fer és demanar a tots els que juguen aquest joc que es prenguin seriosament el que estan fent i que no s'enganyin. Perquè es poden trobar que el problema de la convivència se'ls planteja de manera diferent de la que ells creuen. Perquè pot passar que amb qui no volen conviure no és amb qui viu a Madrid, o a Andalusia, o a Múrcia, o a Galícia, sinó que no volen conviure amb el veí del costat, amb el català que entén Catalunya d'una altra manera, amb el català que sent el seu ser català de manera diferent dels que estan jugant a declarar la independència. Es poden trobar que volen anul·lar la convivència amb la meitat, o bastant més, de la població del que anomenen poble català.

I llavors aquest joc es converteix en una cosa molt seriosa. Perquè pot passar que aquells que són objecte de desamor, o de desafecció, com els agrada dir a alguns líders catalans, comencin a pensar que sí, que val més trencar les relacions, que en lloc de continuar jugant és necessari arribar a prendre's seriosament les coses: cada un a casa seva, i tothom content.

I llavors els catalans que van muntant aquests jocs es poden trobar amb el problema bàsic de la democràcia, que no consisteix en una altra cosa que no sigui la de gestionar el pluralisme, la de trobar camins per conviure no amb els espanyols, o amb la resta d'espanyols, sinó amb molts catalans que prefereixen ser més complexos, plurals, rics en la seva pròpia identitat que el que prediquen alguns somnis monistes. I es

trobaran que en lloc de solucionar un problema s'han carregat amb un altre de molt més seriós, greu i difícil de resoldre.

Facin joc, senyors, no obstant, sàpiguen que la banca pot fer fallida.

*President d'Aldaketa (Canvi per a Euskadi)